

Wyraził zgodę na zmianę nazwiska dziecka? Może chce zmienić zdanie

data aktualizacji: 2024.11.17 autor: Anna Wójcik-Brzezińska

(fot.arch)

Wojewoda przeprowadził kontrolę dotyczącą prawidłowości realizacji zadań z zakresu zmiany imienia i nazwiska w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skierniewicach. Wystąpienie pokontrolne na biurko prezydenta miasta trafiło w ostatnich dniach (7.11). W sumie lustracji poddano 10 z 75 decyzji administracyjnych wydanych przez USC w okresie od czerwca (26.08) do sierpnia (26.08) tego roku.

Sama kontrola, a być może i wnioski końcowe z postępowania sprawdzającego prawidłowość i przestrzeganie procedur urzędników, mogłyby umknąć w natłoku coraz większej liczby sprawy, którymi gdy chodzi o pracę skierniewickiego samorządu, interesuje się organ rządu w terenie, gdyby nie zasięg zagadnienia, które badali kontrolujący.

Zmiana imienia i (lub) nazwiska w Polsce jest możliwa, ale można jej dokonać „wyłącznie z ważnych powodów”, przy czym nie istnieje zamknięty katalog sytuacji, które umożliwiają zainteresowanej osobie podjąć starania we wskazanej materii. Ustawodawca wskazuje jednak kierunek myślenia,

czym mogą być „ważne powody”. Nie ma wątpliwości, że zrozumienie u urzędnika znajdzie osoba, która nosi imię lub nazwisko „ośmieszające albo nieliczące z godnością człowieka”, chce się nosić imię lub nazwisko zgodne z przepisami obowiązującymi w innym państwie, którego jest się jego obywatelem (dotyczy Polaków o podwójnym obywatelstwie), dana osoba faktycznie posługuje się innym imieniem lub nazwiskiem niż figurujące w dokumentach, imię lub nazwisko, którym wobec danej osoby posługuje się administracja państwowa, zostało bezprawnie zmienione.

Kodeksu rodzinny i opiekuńczy oddzielnie reguluje kwestię zmiany nazwiska po rozwodzie. Osoba, która chce powrócić do nazwiska, którym posługiwała się przed zawarciem małżeństwa, ma 3 miesiące od chwili uprawomocnienia się orzeczenia rozwodu na podjęcie w sprawie działań.

Najkrócej po stronie wnioskującego o zmianę imienia lub nazwiska jest przekonanie urzędnika (precyzyjniej – organu administracyjnego), że wniosek nie jest kaprysem. Praktyka wskazuje, że odmowy mogą spodziewać się osoby pozostające w nieformalnym związku, które chcą przyjąć nazwisko partnera.

W przypadku gdy nowe nazwisko przyjmują obydwójce małżonkowie, automatycznie otrzymają je także ich dzieci. Jeśli natomiast na zmianę nazwiska zdecydował się tylko jeden z rodziców, to zmiana nazwiska dziecka jest możliwa, jeśli wyrazi na to zgodę drugi rodzic (o ile żyje i nie jest pozbawiony władzy rodzicielskiej ani zdolności do czynności prawnych). Trzeba pamiętać, że zgodnie z prawem, jeśli dziecko ukończyło 13 lat, musi wyrazić zgodę na zmianę nazwiska, o którą wnosi rodzic, czy opiekun.

W tym miejscu zajrzyjmy do wystąpienia pokontrolnego (7.11.2024 r.) wojewody, którego urzędnicy badali poruszane kwestie i to, jak realizowane są zmiany imienia i nazwiska w USC w Skierniewicach. Wątpliwości urzędników administracji centralnej budzą dwie sprawy, obie dotyczą sytuacji, gdy zmiana dotyczyła dziecka (małoletniego poniżej 13 roku życia).

W praktyce oznacza to konieczność uzyskania zgody drugiego rodzica (niebędącego wnioskodawcą). W obu sytuacjach w dokumentacji USC takie zgody się znajdują. Problem, jak zauważa wojewoda: „Wyrażenie zgody przez drugiego rodzica na zmianę imienia lub nazwiska dziecka nie pozbawia go statusu strony postępowania. W toku prowadzonego postępowania, czy też w postępowaniu odwoławczym jako strona, może wyrażoną zgodę na zmianę wycofać”. Gdy urzędnik w postępowaniu eliminuje zatem drugiego rodzica – nie informując o procedurze, wydaje decyzję z jego pominięciem.

Działalność jednostki w kontrolowanym kresie oceniono pozytywnie, wskazując na przywołane nieprawidłowości.

W przypadku gdy wniosek o zmianę imienia lub/i nazwiska składany jest osobiście, wnioskodawca musi okazać dokument tożsamości. Koszt zmiany nazwiska lub imienia ogranicza się do wniesienia jednorazowej opłaty skarbowej, która obecnie wynosi 37 zł.